

Dagthema: In hemelsnaam!

Overweging 4 november – Marc van de Giessen

“... De verhalen die wij doorgegeven hebben gekregen in de christelijke traditie vertellen ons dat God ons zoekt en uitnodigt om samen te leven.

Ben je ontvankelijk voor deze uitnodiging?

Als we ons openstellen voor het verhaal dat God in en door ons wil leven, zal je groeien in geloof en zal je levenshouding veranderen ...”

Eerste lezing uit ‘Hier en nu’ van Henry Nouwen

Tweede lezing uit Marcus 12:28-34

Openingsgebed

U bent onze toekomst en niet de dood.
Daarom stellen wij nu al
tegenover de wanhoop de hoop,
tegenover het verdriet de vreugde
en laten ons door niets van de wijs brengen:
U bent de redder van ons leven.
En wat wij hier al mogen geloven
zult U ons laten zien. Amen.

Lied

Bas van de Bent / Traditioneel; Basisgroep Alkmaar

Ik wens jou vrede, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij,
ik wens jou vrede gegroet ben jij.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier!

Welkom en inleiding

Lied

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

K: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.
A: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.
K: Wie mij ontmaskert, zal mij vinden.
Ik heb gezichten, meer dan twee,
ogen die tasten in den blinde,
harten aan angst voor angst ten prooi.
A: Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.
K: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

A: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.
Wie wordt ontmaskerd, wordt gevonden,
en zal zichzelf opnieuw verstaan,
en leven, bloot en onomwonden,
aan niets en niemand meer ten prooi.
Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.

Eerste lezing

Henry Nouwen uit 'Hier en nu'

Lang heb ik gedacht aan eeuwig leven als een leven dat begint als al mijn verjaardagen voorbij zijn. Lang heb ik het eeuwig leven het 'hiernamaals' genoemd of het 'leven na de dood'. Maar hoe ouder ik word, hoe meer ik aan het 'nu' van het eeuwig leven denk. Je zorgen maken over morgen, over volgend jaar en over je volgende leven, lijkt mij een onnodige bezigheid. Me afvragen wat na de dood met me zal gebeuren lijkt me een vruchteloze speculatie. Als mijn doel het eeuwige leven is, dan moet dat leven in het hier en nu al bereikbaar zijn, omdat eeuwig leven wil zeggen: leven in en met God, en God is daar waar ik nu ben.

Lied - Vrij naar psalm 63

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Naar jou sta ik op in de morgen,
roep ik de uren bid het licht,
stropel om water.

Naar jou dorst ik door de middag.
Lichaam ben ik, ziel, smee ik.
Met de schaduwen val ik.

Naar jou woel ik in de nacht.
Slaap je? Raak mij aan,
dat ik rust vind
en naar jou opsta in de morgen.

Tweede lezing uit Marcus 12:28-34

Er kwamen enkele sadduceeën naar hem toe; volgens de sadduceeën is er geen opstanding uit de dood. Ze vroegen hem: 'Meester, Mozes heeft ons het volgende voorgeschreven: "Als iemand sterft en een vrouw achterlaat, maar geen kinderen, moet zijn broer die vrouw bij zich nemen en nakomelingen verwekken voor zijn broer." Er waren eens zeven broers. De eerste nam een vrouw en stierf zonder nakomelingen; de tweede nam haar tot vrouw, maar stierf ook zonder nakomelingen; en met de derde ging het net zo. Geen van de zeven kreeg nakomelingen.

Het laatst van allen stierf de vrouw. Wiens vrouw zal ze dan zijn bij de opstanding, wanneer ze opstaan uit de dood? Alle zeven zijn ze immers met haar getrouwd geweest.'

Jezus antwoordde: 'Dwaalt u niet? U kent blijkbaar de Schriften niet en evenmin de macht van God. Want wanneer de mensen uit de dood opstaan, trouwen ze niet en worden ze niet uitgehuwelijkt, maar zijn ze als engelen in de hemel. Wat betreft de opwekking van de doden, hebt u in het boek van Mozes in het gedeelte over de doornstruik niet gelezen dat God tegen hem zei: "Ik ben de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob"? Hij is geen God van doden, maar van levenden; u dwaalt vreselijk!'

Overweging

Verdriet om een konijn

Als kind gaven mijn ouders een konijn. Het was fijn om te genieten van een dier. Heerlijk om te zorgen voor het eten. Zo leerde ik discipline opbrengen om wekelijks het hok te verschonen. Maar oei oei oei, als het konijn dood ging, jankte ik dagenlang. Wat een intens verdriet. Achter de schuur van mijn ouderlijk huis hebben we heel wat konijnen, hamsters en vogels begraven. Ik moest leren dat leven en dood onderdeel zijn van een levensgeheim. Het is onderdeel van een opvoeding om de geheimvolle verschijnselen als geboorte, leven, ziekte en dood; mens, plant en dier; maar ook angst en vertrouwen; gemis en verlangen; goed en kwaad te verstaan. En met deze ervaring mij moest ik me leren te verhouden. Ik kreeg te horen. Als mensen sterven, dan verlaat de ziel het lichaam. En je ziel wordt opgenomen in de hemel. Het was een mysterieuze gedachte dat ons leven hier op aarde zou eindigen, dat wij ons lichaam achter zou laten maar op een andere wijze zou voortbestaan. En hoewel ik wist dat andere mensen daar anders over dachten. Zo zal het gaan. Ik besloot met ouder worden dat geloven eigenlijk veel leuker was. Mijn ziel, mijn ongebonden eigenste ik, met al mijn verlangens, dromen, angsten en vertrouwen bestaat nu –tot in eeuwigheid. Het nu is onderdeel van die eeuwigheid. De meest ernstige angst die ik kon bedenken rond de dood werd zo opgeheven.

Hiernumaals van Nouwen

Bij het voorbereiden van de viering stuitte ik op een boek van Henry Nouwen, oud hoogleraar spiritualiteit en priester die woonde in een leefgemeenschap met verstandelijk gehandicapten. Wat ik mooi vond is zijn gedachte van het hiernumaals. Het gaat om het 'nu' van eeuwig leven. En hij schetst een gedachte dat het 'nu' samenvalt met het leven in en met God. En dat die God is waar wij nu zijn.

Het hiernamaals is een vruchteloze speculatie. We kunnen van dit geheim niets zeggen. We vermoeden, we hopen, we geloven dat er 'iets' zal zijn waar we op zijn best 'met belangstelling naar uit kunnen kijken' of op een of andere manier thuis zullen voelen. Leven in en met God. Dat is een interessante gedachte. We bidden hier het 'Onze vader' die je ontmoet in wat je ontroert. Er is ons gezegd dat God liefde is en als zodanig in deze wereld te zien is. Er wordt hier gepredikt dat God zich laat zien in het verlangen van een sociaal rechtvaardige wereld en in de opstand tegen onrecht. Leven in God betekent dan dat onze ontroering, ons verlangen en ons opstandigheid tegen onrecht, God Zelf is in ons. Daar waar we ons eigen belang ondergeschikt maken aan de nood van de ander, daar werkt God in ons.

Valstrik voor Jezus

Wat een bespottelijke vraag aan Jezus, klonk in het hemeltje, toen we de viering voorbereidden. Geen wonder dat Jezus nijdig was. Wiens vrouw zal ze zijn in de hemel? Dan snap je toch helemaal niet waar het over gaat?

Jezus antwoordde; 'Als je in de hemel opgenomen wordt, ben je je ongebonden zelf. Als een engel'. God heeft zich laten kennen als de God van Abraham, Isaak en Jakob. Dat was die toen, en dat is die vandaag. Hij is geen God van doden maar van levenden.

We kunnen met ons huidige waarnemingsvermogen weinig zinvol zeggen over het hiernamaals. Misschien moeten we het daarom ook maar niet doen. Tenzij met een knipoog. In de hemel is geen bier, daarom drinken we het hier. Of met Toon Hermans; De hemel geeft, wie vangt die heeft.

Hemelse Duiven

Wat kunnen we nu met die hemel? Laten we eens nieuwsgierig buiten onze christelijke bubbel kijken. In het Jodendom beschikt God over leven en dood. Na het leven komt het oordeel van God; Paradijs of de hel. En je leeft door in je kinderen.

De Islam leert dat de profeten en martelaren direct naar het paradijs gaan wanneer zij sterven. Anderen hebben het straf van het graf. Er komen dan twee engelen die aan de hand van vragen zullen bepalen of je opgenomen wordt in het paradijs of moet wachten om boete te doen. In de Islam wordt geloofd dat je ziel een ander lichaam zal krijgen.

In de natuurgodsdiensten wordt gedacht dat al het leven uit Moeder Aarde komt en ook terug genomen wordt. We leven voort in ons kinderen of misschien is er het Walhalla, de eeuwige jachtvelden.

In het Boeddhisme is sterven: spiritueel verder ontwikkelen. Er is een cirkel van leven en dood, je wordt weer opnieuw geboren. In Boeddhisme is er geen wedergeboorte van de ziel. Bij een slecht leven word je wedergeboren als een dier of arm mens. Bij een goed leven zal je in een betere positie opnieuw geboren worden tot je uiteindelijk verlost wordt van het lijden door opgenomen te worden in nirwana. Hindoes geloven juist dat het leven zelf en de ziel onsterfelijk zijn. Afhankelijk van het karma, het positief of negatief handelen van iemand, wordt de ziel herboren.

Jullie mogen het zeggen! Paradijs, Walhalla, Nirvana, wedergeboren worden, Hemel.

Memento mori

Het besef van onze sterfelijkheid leert ons het leven zelf te waarderen.

Memento mori - mens herinner je eraan dat je eens zult sterven. In je laatste hemd zitten geen zakken, bedenk wat je achter wil laten in deze wereld. Vier het leven!

De verhalen die wij doorgegeven hebben gekregen in de christelijke traditie vertellen ons dat God ons zoekt en uitnodigt om samen te leven. Ben je ontvankelijk voor deze uitnodiging? Als we ons openstellen voor het verhaal dat God in en door ons wil leven, zal je groeien in geloof en zal je levenshouding veranderen.

Zo leer je de geheimvolle verschijnselen als geboorte, leven, ziekte en dood; mens, plant en dier; maar ook angst en vertrouwen; gemis en verlangen; goed en kwaad ons mensen omgeven. Je kan je leren verhouden tot het geheim, zelfs via een konijn.

Het geheim ligt niet in het verleden, noch in de toekomst, maar gewoon in het 'nu'. Lang leve het hiernumaals!

Moge het zo zijn

Pianomuziek

Voorbede bij Allerzielen

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

- S: Alle denkbare en ondenkbare levende zielen
bevelen wij u aan.
- K: Gij hebt u toch beschikbaar gesteld,
wij mochten u roepen, hebt Gij gezegd,
"Ik zal er zijn" was uw naam.
- A: Verstaat Gij ons nu wij u roepen,
ziet Gij door onze gezichten heen
tot in onze duistere verdeelde ziel?
Wij zijn de mens die Gij gemaakt hebt.

- S: Gij die gezegd hebt: “troost mijn volk.”
- K: Voor hen die eenzaam tegen de grond gaan,
voor hen die niets meer hebben dan ongeluk,
is er geen troost, geen woord dat redt.
Zijt Gij de vriend die hen omhoog haalt?
- A: Hoor allen die om vrede roepen
als om een onbestaanbaar geluk.
Hoor het bloed dat roept uit de aarde
dat het vergeefs is vergoten.
Hoor hen die sprakeloos zijn, monddood,
gemarteld, waar ter wereld niet.
- K: En de doden, vergaan in de aarde,
verstrooid op de wind, voorgoed onvindbaar,
en allen die weg zijn gegaan zonder groet.
- S: Wat heeft met hen gedaan
hij die nooit varen laat het werk van zijn handen?
- K: Gij die in den beginne hebt geroepen:
“licht,” en de duisternis vluchtte,
“dag,” en de nacht kromp ineen,
“mensen,” en uit het onbestaanbare werden wij mensen.
- A: Gij die zin gegeven hebt aan ons bestaan,
Gij die ons hart verwarmd hebt.
- S: Grondvest opnieuw dit huis vol mensen, deze aarde.
- A: Tot vrede strekke ons uw naam:
Ik zal er zijn.

Geloofsbelijdenis

God van het leven,
die vreugde vindt in ieder mens,
je bent zorgzaam en je laat ons niet in de steek.
Ik geloof in je.

Jezus, onze naaste, die mij laat zien wie God is,
je vraagt aan ons om rechtop te staan.
Ik geloof in je.

Heilzame Geest, ik geloof in je.

Je openbaart je op onverwachte momenten
als wijsheid in mensen die weten wat goed is om te doen.
Ik geloof dat jouw kracht zich in mij kan openbaren.
Ik geloof in onze gemeenschap van mensen, die durven zoeken
en durven vieren dat ze jou vinden, God van het leven.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafellied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Gij die de stomgeslagen mond verstaat
van alle stervelingen die wij zijn,
wij roepen u de naam toe van een mens,
Jezus, de zoon der mensen, uw geliefde.

Nooit sprak een mens als hij,
in hem verstonden wij uw bestaan,
de zin van ons bestaan.
Hij is uw woord geweest, hij heeft volbracht
alle gerechtigheid, een mens voor allen.

Om zijnentwil, zie ons dit uur bijeen.
Zie alle stervelingen van de wereld,
waar onze doden zijn, verkoold, verwaaid,
vragen wij U - hebt Gij hen nog gezien?

Waarom genadeloos vernietigd worden
de armsten van de wereld, uw geliefden;
waarom wij die met weinigen bezitten
wat allen toebehoort, uw woord niet doen,

geen wereld maken die in vrede is,
een nieuwe orde van gerechtigheid -
Gij die ons hebt gezegd wat leven is:
te doen wat goed is, recht, elkaar bevrijden.

Gij die dit woord ons in gegeven hebt,
een bron van kracht en moed en zeker weten.
Gij die het licht in ons geschapen hebt:
dat niet de duisternis ons overmeestert.

Dat niet het laatste woord is aan de dood,
Gij die tot hier ons vasthoudt in het leven,
Gij die ons afgestemd hebt op uw stem,
Gij die ons hebt geschapen naar U toe,

Gij die ons zocht, nog voor wij om U riepen,
Gij die gezegd hebt dat Gij ons zult vinden,
wij roepen U de naam toe van uw mens,
Israël, deze aarde, uw geliefde.

V: Wij roepen U de naam toe van een mensenkind:
Jezus, uw geliefde.
Hij leefde de wijsheid, deelde zijn wijsheid
en deelde zijn leven met zijn vriendinnen en vrienden
en met allen die met hem wilden zijn.
Samen met hen allemaal deelde hij brood en wijn
en vroeg hun om hem in dit teken te gedenken.

A: Wij verstaan in Jezus uw bestaan,
de zin van ons bestaan.
Wij willen delen in zijn wijsheid,
in de vruchten van zijn leven.
Daarom delen wij brood en wijn,
om samen te zijn en met hem te zijn.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied - Verward

Marieke van Baest / Teresa Takken

Mijn voeten vertragen, verlaten het pad,
verdwalen in de tijd,
hun stap is onzeker vol droevige schaduw,
ik ben de richting kwijt.

Mijn handen verzaken vergeten gebaren,
verliezen keer op keer,
hun werk is vergeven, gestold hun bewegen,
ik vind geen houvast meer.

Mijn ogen verdraaien verdringen de wereld,
vermijden wat verwacht,
hun licht lijkt geweken, de passie verdwenen,
mijn wezen raakt verstard.

En mijn hart draagt de oude beelden,
in mijn hoofd klinken woorden van thuis
en mijn oren horen vertrouwde muziek:
ik wil dansen,
dansen de weg terug naar huis !

Slotgedachte

Onze Vader

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Amen.

Activiteiten en informatie

Slotlied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Het zal in alle vroegte zijn, als toen.
De steen is weggerold.
Ik ben uit de grond opgestaan.
Mijn ogen kunnen het licht verdragen.
Ik loop en struikel niet.
Ik spreek en versta mijzelf.
Mensen komen mij tegemoet -
wij zijn in bekenden veranderd.

Het zal in alle vroegte zijn als toen.
De ochtendmist trekt op.
Ik dacht een dorre vlakte te zien.
Volle schoven zie ik, lange halmen,
aren waarin de korrel zwelt.
Bomen omranden het bouwland.
Heuvels golven de verte in,
Bergopwaarts en worden wolken.

Daarachter, kristal geworden, verblindend,
de zee die haar doden teruggaf.

Wij overnachten in elkaars schaduw.
Wij worden wakker van het eerste licht.
Alsof iemand ons bij naam en toenaam
heeft geroepen.

Dan zal ik leven.

Zegenbede